

PROF. DR. DOBOSI ZOLTÁN
Tab, 1915. július 11. – Budapest, 2009. május 7.

Középiskoláit Bonyhádon végezte az evangélikus gimnáziumban. A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen szerzett matematika-fizika szakos tanári oklevelet 1939-ben. Professzorok legendás generációja tanította, így például *Fejér Lipót*, *Rados Gusztáv*, *Ortvy Rudolf*, *Barnóthy Jenő*, *Novobáczky Károly*, *Tangl Károly* és *Ribár István*.

1939. április 1-jén lépett az Országos Meteorológiai és Földmágnességi Intézet kötelékébe, mint díjtalan gyakornok. Szeptember 13-án észlelői munkát vállalt szolgálati lakás, fűtés, világítás, takarítás és rendszeres havi fizetés fejében. Szabadidejében a Klimatológiai Osztályon részt vett Magyarország Éghajlati Atlasza szerkesztésében. Réthly Antal igazgató 1942-ben tanulmányútra küldte Bad Homburgba Franz Baur professzorhoz, ahol a klimatológiai és távelőrejelzési módszereket tanulmányozta. Budapest ostromát az Intézet pincéjében vészelte át, ám észleléseit akkor is folyamatosan végezte. A háború után megalakult Szövetséges Ellenőrző Bizottságnak ő is segítségére volt az épület rendbehozatalában és a rendszeres mérések újbóli megkezdésében.

Amikor áthelyezték az Aerológiai Osztályra, a rendszeres pilotozás és ballonszodás mérések végzése mellett elvégezte a felhőalap-mérésének metodikai elemzését. Ebben a témában készítette doktori értekezését „*Felhőmagasságok évi járása Magyarországon*” címmel, melyet sikeresen védett meg a Pázmány Péter Tudományegyetemen Léggörtani Intézetében 1947-ben. A védelem után a tanszékvezető, Száva-Kováts József professzor felkérte gyakorlatok vezetésére. Még ugyanabban az évben tanársegédi állást kapott. Egyetemi adjunktusnak 1951-ben nevezték ki. A mikroklíma területén végzett kutatásai alapján készítette el 1955-ben kandidátusi értekezését „*Vizsgálatok a talajközeli légrétegek hőmérsékleti viszonyairól*” címmel, és lett 1956-ban a mezőgazdasági tudomány kandidátusa. Az 1973-ban megvédett „*A sugárzási egyenleg területi eloszlása Magyarországon*” című disszertációja alapján elnyerte a földtudomány (meteorológia) akadémiai doktori fokozatot.

1968/69-ben másfél évet töltött vendégprofesszorként Santiago de Chilében a Chilei Egyetem Geofizikai Tanszékén. Nem sokkal Chiléből történt hazatérése után Dési Frigyes megvált a tanszékűl, és Dobosi Zoltán kapott tanszékvezetői megbízást, majd 1974-ben egyetemi tanári kinevezést. Kutatási témája a paleoklimatológia, ezen belül is a negyedkor éghajlata területét fogta át. Tanszékvezetése alatt sokat tett az OMSZ és az ELTE közötti együttműködés erősítéséért. Ennek köszönhető, hogy 1978-ban újra megindulhatott az egyszakos, tíz szemeszterre kiterjedő tanrenddel rendelkező meteorológusképzés. Kérésére számos külső előadó vett részt az oktatásban, és kapott az Egyetemtől címzetes egyetemi tanári, illetve címzetes egyetemi docensi oklevelet. Bízgatására a Tanszék munkatársai és a külső előadók tollából 1971 és 1983 között összesen 23 egyetemi jegyzet és 4 egyetemi tankönyv jelent meg a meteorológus szakos hallgatók számára. Ezzel megteremtődött a meteorológus szakma – sok tekintetben napjainkig meghatározó – magyar nyelvű szakirodalma. Tanszékvezetése idején 33 meteorológus szerzett egyetemi doktori címet.

Dobosi professzor úr 1983-ban nyugállományba vonult, de még évekig volt meghívott előadója a Klimatológia című tárgynak. A Magyar Meteorológiai Társaság 1975-ben Steiner Lajos Emlékéremmel tüntette ki, és 1984-ben tiszteleti tagjává választotta. A környezetvédelmi minisztertől 1998-ban átvehette a Schenzl Guido-díjat.

Simon Antal: Magyarországi meteorológusok életrajzi lexikonja.
Országos Meteorológiai Szolgálat, Budapest, 2004.
című kiadvány alapján összeállította: Gyuró György